

DE BEUK
ORGANISATIADVIES

Themadiner 2010

1

De onvrede over het functioneren van de overheid is groot. Scholen, zorginstellingen en omroepverenigingen zijn afhankelijk gemaakt van overheidsfinanciering en staan met de neus naar Den Haag en met de rug naar de burger. Burgers hebben geen of nauwelijks inspraak meer in deze organisaties. Door overheidsfinanciering en ontzuiling zijn de maatschappelijke organisaties losgezongen van de samenleving, de huidige politiek heeft daar geen antwoord op.

Ambtenaren, bestuurders en politici leven in een papieren werkelijkheid die in niets meer lijkt op wat de man in de straat ervaart. Naast de institutionele veranderingen dient daarom ook de cultuur van de diverse overheidsorganisaties te veranderen. De ambtenaren en bestuurders zijn er voor de burger en niet andersom. De ambtenaar moet weer burgerdienaar worden.

2

Het burgerinitiatief wordt gestimuleerd en vergemakkelijkt.

Verkiezingsprogramma's over de relatie overheid, burgers en professionals

3

In een democratie is het laatste woord aan u. Maar bij belangrijke beslissingen heeft u steeds minder te zeggen gekregen. X, X en X braken keer op keer hun beloften. Zij onthielden u een referendum over de Europese Grondwet. Ze wilden de AOW-leeftijd verhogen, in strijd met hun verkiezingsprogramma's. Bestuurders veranderden uw woningcorporatie in een beleggingsmaatschappij. En zij verkochten uw openbaar vervoerbedrijven en uw energiebedrijf, zonder naar uw mening te vragen. Gemeenten werden samengevoegd, ook als u dat niet wilde.

In de politiek geldt steeds meer de macht van het geld en steeds minder het belang van de burgers. We moeten ervoor zorgen dat niet het geld, maar u het weer voor het zeggen krijgt.

4

We hebben een *actieve* overheid nodig, die de publieke zeggenschap herstelt over taken als zorg, onderwijs en huisvesting.

Maar tegelijkertijd ook een overheid die *selectief* is en ruimte geeft aan mensen om zelf actief te zijn. Die balans moet worden hervonden in de publieke sector.

Niet kille cijfers, maar zorgvuldigheid, zeggenschap, dienstbaarheid en effectiviteit worden leidend in de publieke sector:

- Publieke professionals krijgen meer ruimte om in te spelen op specifieke situaties en vragen van burgers.
- Er wordt gestuurd op kwaliteit en achteraf verantwoording afgelegd. Burgers worden betrokken in het proces van verantwoording.
- De zeggenschap van burgers in zorg- en onderwijsinstellingen en woningcorporaties wordt versterkt, bijvoorbeeld door de bevoegdheden en rechten van cliënten- en bewonersraden uit te breiden.
- Overheden nodigen burgers actief uit om mee te denken over beleid, bijvoorbeeld via burgerpanels en wijkbudgetten. Ook worden burgers directer betrokken bij de evaluatie van het beleid, bijvoorbeeld via gebruikersgroepen en kwaliteitspanels.

De betrokkenheid van burgers bij de politiek is gering en de politieke partijen kampen met een legitimiteitscrisis. X roept mede in het licht van deze ontwikkelingen op tot een breed maatschappelijk debat over de vernieuwing van onze democratie.

5

Het overheidsbestuur is er voor de burger en niet andersom. Ambtenaren dienen zich daarom dienstverlenend en klantvriendelijk op te stellen tegenover burgers.

Daadkrachtig en op tijd handelen bepaalt in belangrijke mate de effectiviteit van een kleine overheid die zijn burgers tot dienst is.

6

De regering moet zich alleen bemoeien met wat noodzakelijk is om het maatschappelijke en economische leven in goede banen te leiden. Wordt de overheid met te veel taken opgetuigd, dan komt dat haar aanzien en functioneren niet ten goede. Kerntaken van de overheid zijn het bevorderen van vrede en veiligheid en het garant staan voor goed werkende basisvoorzieningen, inclusief een sociaal vangnet voor hen die zichzelf echt niet kunnen helpen.

Veel taken moeten en kunnen gerust worden overgelaten aan burgers zelf, aan organisaties, kerken en andere instellingen die op hun 'eigen' gebied kennis en ervaring in huis hebben.

7

Minder bureaucratie, een effectiever parlement en de introductie van enkele vormen van meer directe democratie dragen bij aan het herstel van vertrouwen.

Publieke dienstverleners moeten hun maatschappelijk opdracht weer voorop stellen. Het management moet beter, de verkokering minder en de ruimte voor professionals groter.

Het maatschappelijk middenveld blijft van belang, maar wij zijn kritisch zodra het zich onttrekt aan zowel de tucht van de markt als aan democratische controle.

9

Voor een sprankelende democratie, met volop referenda. Laat ons volk zich maar uitspreken; samen weten burgers het beter dan de linkse klik.

Dus kiest X om te beginnen voor het bindend referendum. Dat betekent dat de burger over elk besluit met een bepaald aantal handtekeningen om een volksraadpleging kan vragen.

11

We willen een overheid die alle ruimte en kansen biedt aan zo veel mogelijk mensen.

Een overheid die niemand uitsluit. Een overheid die niet in de weg loopt maar juist de weg wijst. Die ruimte geeft zodat mensen zelf verantwoordelijkheid en initiatief nemen. Een overheid die zich dienstbaar en terughoudend opstelt. Een overheid die zijn plaats kent en door minder bureaucratie vanzelfsprekend beperkt van omvang is.

Bescheiden, krachtig en slagvaardig.

We zijn te ver doorgeschooten in de behoefte alles onder controle te krijgen en elk risico uit te sluiten. We kunnen de overheid niet vragen alle problemen te voorkomen of op te lossen. Daar is de overheid niet voor en de politiek mag die illusie niet wekken. De overheid heeft te veel taken gekregen en reikt met haar macht te ver in het leven van de individuele burger en het samenleven van de burgers onderling.

X staat voor een democratisch gelegitimeerd en dienstbaar openbaar bestuur. Mensen geven bestuurders verantwoordelijkheid, maar ook de bevoegdheden en middelen om maatschappelijke problemen echt aan te pakken. Het toezicht en de controle daarop organiseren mensen ook zoveel mogelijk zelf. X gaat uit van een overheid die haar beperkingen kent, maar goed presteert op kerntaken.

8

Voor X bevordert de overheid dat mensen zorg dragen voor hun omgeving en wat hen is toevertrouwd en de mogelijkheid hebben om in de maatschappij te participeren, zodat het ook hún maatschappij wordt.

Maar zo'n overheid is ook zelf verantwoordelijk om de eigen huishouding op orde hebben, vindt X. Niet alleen omdat de samenleving nu goed beheerd moet worden, maar ook vanuit de gedachte van solidariteit met de volgende generaties.

Uiteraard vindt X dat de overheid uit het oogpunt van gerechtigheid zorg moet dragen voor een goed vangnet voor kwetsbare groepen. Maar daar mag het niet bij blijven. Solidariteit ontstaat pas echt in sociale menselijke verhoudingen. Meedoen in de samenleving en zoveel mogelijk je persoonlijke verantwoordelijkheid dragen is heilzaam voor jezelf en anderen; dat moet het uitgangspunt zijn van solidariteit. Volgens X is het essentieel dat de overheid daartoe de ruimte biedt. Kortom: minder overheid, meer samenleving.

Het vertrouwen van burgers in de overheid en betrokkenheid bij het openbaar bestuur zijn gediend bij burgerparticipatie. Daarom moet er een brede evaluatie komen van inspraakmogelijkheden en vormen van burgerparticipatie, mede in relatie tot de verwachtingen en de beleving van burgers.

10

De overheid is het aan haar roeping verplicht om voortaan dat wat ze moet doen – het dienen van de publieke gerechtigheid – goed te doen en zichzelf veel meer te leren beperken waar de samenleving recht op ruimte heeft. Burgers en bedrijven kunnen niet langer al hun wensen en verlangens op het bordje van de overheid leggen en elkaar en hun eigen verantwoordelijkheid over het hoofd zien.

X kiest voor een beperkte overheid, die zich opstelt als bondgenoot van burgers. Een overheid die mensen in moeilijkheden op weg helpt. Daarna komt pas de rol van de overheid als beslisser en afdwinger. Burgers en gezinnen, bedrijven, kerken, onderwijs- en zorginstellingen en al die andere samenlevingsverbanden, hebben eigen verantwoordelijkheden. De overheid scheidt voorwaarden opdat we niet in een samenleving belanden waarin het recht van de sterkste geldt. X streeft naar sterke sociale verbanden, waarin deze eigen verantwoordelijkheden in vrijheid tot hun recht kunnen komen.

Kijk op www.beuk.nl
bij welke partij
elk citaat hoort.

